

Αντρεας Φουσκαρινης

Χρηστου Τσιαμη: Πολυτροπο - Ποιηση - Οστρακα 1979

Οι προμετωπίδες των Παζ, Εμπειρικού, Ησιόδου, Σολωμού, Βοζνισιενσκι και Ντυπεν δείχνουν τις προτιμήσεις αλλά και τις κατευθύνσεις του ποιητή. Το «Πολυτροπο» αποτελείται από τέσσερες ενότητες.

Ο Τσιαμής εκμεταλλεύεται όλες τις δυνατότητες της γλώσσας σε σημείο που η λέξη να μη χωράει τον ίδιο της τον εαυτό και γι αυτό διασπάζεται σε συλλαβές ή ομάδες γραμματιών ή πολλές μαζί ενώνονται μεταξύ τους σε νέες λέξεις που δεν είναι παρα μια συνεχής σειρά ήχων. Η ποίηση του Τσιαμή είναι κατά κυριο λόγο ηχητική (αλλιώστε το πρώτο ποίημα έχει σα θέμα τη Jazz). Είναι φανερό πως ο σουρεαλισμός έχει αφίσει πάνω της τα ζώηρα του σημάδια. Εικόνες αποσπασματικές, δίχως κανένα εξωτερικό ειρμό μεταξύ τους γεμάτες ήχους, χρώμα και φως. Μακρινός του προγονός πρέπει να είναι ο Εμπειρικός: «Η μερα ξετυλίγεται από το στόμα αυτών / από το κοκκίνο στο δίολετι / γήματα αερός και φώτος / είμαστε αυτό που λιώνει το ουρανό τοξο» (Πολυτροπο). Δεν ακολουθεί δεδαια απόλυτα τους κανόνες της αυτοματικής γραφής, υπάρχει αρκετή λογική συναφεια στην ποίηση του. Παράλληλα υπάρχει ρυθμός, ο στίχος διαβαζεται ήμηιαστα. Η δεύτερη ενότητα «Του ερωτα τα πετεινα» ενσταλαζει στις αισθήσεις μας ακεραίο τον αισθησιασμό του ποιητή και γίνεται ένα ρωμαλεο λυρικό και ερωτικό παράληρημα. Το ποίημα «Αποσταξη» μακρια από κάθε σουρεαλισμό δίνει με σαφήνεια την ουσία του ερωτα: «οταν το δερμα σου / ζεσταίνει / το δερμα μου / διαστελλονται οι ποροι μας / πληθαινουν τα καναλια μας / Μιλαμε». Μια γενση Καλθου: «οταν η σαρκα λυγεται / και με σαρκα ενωνεται / στα δαθεια και πορφυρινα / η γλωσσα αγγιζει γλωσσα / και υγρα χειλια». (Η σαρκα του ερωτα). Υπαρχουν καποιες αντιστοιχιες με την ποίηση του Ν. Σπανια: η ίδια σκληρή εκφραση, η ίδια πικρή αισθήση, ο ίδιος ποθος για ζωση, η ίδια διαθεση για φυγη με τ ονειρο οδηγό. Η Αμερικη έχει κανει κι εδώ το θαυμα της. Ο ποιητής όμως παραμένει παρα την πικρή του αποστροφή (χαρακτηριστικοι οι στιχοι: «αναμεσα σε μας και τους αρχαιους υπαρχουν: / η αρχαιολογική εταιρια / εννεα ταμοι ιστορια / και η νοσταλγια μας, τα λευκώματα») («Ελληνες», με το εντονα κοινωνικό περιεχομένο) ένας Έλληνας της διασπορας, νοσταλγος του ονειρου που λεγεται Ελληνική πραγματικότητα. Έτσι η ποίηση του στοχευει καιρια την πατριωτική μας μιζερια κι αποκαλυπτει οτι σαθρο υπαρχει κάτω απ την πλαστική μας επίφανεια. Ο στίχος του γίνεται υστερι.

Συνήθως οι Έλληνες της διασπορας ξεχνουν η δεν ξερουν τη γλωσσα μας: ο Τσιαμής αποτελεί εξαίρεση. Συνήθως οι Έλληνες της διασπορας δυσανασχέτουν με κάθε τι που τους θυμίζει την ταπεινή καταγωγή' όχι ο Τσιαμής. Συνήθως οι Έλληνες της διασπορας ωραιοποιουν την πρώτη πατριδα τους ντυνοντας την με ένα φανταστικό και ονειρεμένο φολκλορ' όχι όμως κι ο Τσιαμής γιατί είναι γνήσιος ποιητής με γνήσια φλέβα, με ανοιχτες και τις πεντε αισθήσεις του και με πλήρη αισθήση και γνώση της γλώσσας.